

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LIETUVOS KARIUOMENĖS DRAUSMĖS
STATUTO 1, 2, 5, 14, 42 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR STATUTO PAPILDYMO VII-1
SKYRIUMI ĮSTATYMO PROJEKTO
(toliau - Projektas)

(TAP-21-110(2); TAIS NR. 20-14867(3))

2021-03-29 Nr. NV-575

Vilnius

Projekto rengėjas. Krašto apsaugos ministerija.

Projekto tikslas. Pakeisti Lietuvos kariuomenės drausmės statutą (toliau – Statutas), kad būtų užtikrintas efektyvus drausminės atsakomybės taikymas karo padėties metu ginkluotųjų pajėgų nariams.

Dabartinė situacija. Išanalizavus Lietuvos kariuomenės ir ginkluotųjų pajėgų drausminės atsakomybės reglamentavimą, nustatyti šie trukumai:

- Statutas nėra taikomas ginkluotųjų pajėgų nariams karo padėties metu, nors 2021 m. sausio 1 d. įsigaliojęs naujos redakcijos Karo padėties įstatymas nustato, kad ginkluotųjų pajėgų narių drausmę reglamentuoja karių drausmę reglamentuojantys teisės aktai. (Ginkluotąsias pajėgas karo padėties metu be Lietuvos kariuomenės dar sudaro Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Viešojo saugumo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos, Vadovybės apsaugos tarnyba, Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos, Lietuvos šaulių sąjungos būriai ir koviniai piliečių ir jų organizacijų ginkluoto pasipriešinimo (partizanų) vienetai.)
- drausminių nuobaudų skyrimo procedūros ir dalis nuobaudų nustatytų Statute, nebūtų efektyvios karo padėties metu;
- nustatytas nepakankamas sulaikymo terminas, taikytinas karo padėties metu;
- nenumatyta galimybė netaikyti drausminės atsakomybės nei taikos metu, nei karo padėties metu kariams, kitiems ginkluotųjų pajėgų nariams tuo atveju, jei padarytas drausmės pažeidimas yra mažareikšmis;
- sudėtinga objektyviai įvertinti, ar konkrečiu drausmės pažeidimu padaryta žala krašto apsaugos sistemos institucijoms ar nustatytai karo tarnybos tvarkai yra esminė žala, kuri yra būtinasis šiurkštaus drausmės pažeidimo kvalifikavimo požymis;

Projekto esmė. Siūloma keisti Statutą:

- nustatyti, kad Statutas taikomas ir ginkluotųjų pajėgų nariams karo padėties metu;
- Statutą papildyti nauju skyriumi ir jame nustatyti ginkluotųjų pajėgų nariams karo padėties metu taikomas drausminės atsakomybės nuostatas: drausminės nuobaudas, jų skyrimo, vykdymo, apskundimo procedūras. Siūloma supaprastinti drausminės atsakomybės taikymo ginkluotųjų pajėgų nariams procedūras, sutrumpinti drausminių nuobaudų skyrimo terminus, prailginti sulaikymo terminą iki 7 parų.

- nustatyti, kada drausmės pažeidimas yra mažareikšmis ir numatyti galimybę netaikyti kariams, ginkluotųjų pajėgų nariams drausminės atsakomybės tuo atveju, jei padarytas drausmės pažeidimas yra mažareikšmis;
- atsisakyti nuostatos, kad drausmės pažeidimas padarytas karo padėties metu, laikomas sunkinančio aplinkybe;
- patikslinti šiurkštaus drausmės pažeidimo turinį.

Derinimas. Projektas suderintas su Teisingumo ir Vidaus reikalų ministerijomis bei Vadovybės apsaugos tarnyba. Vidaus reikalų ministerija išreiškė abejones dėl Projekte numatyto maksimalaus 7 parų ginkluotųjų pajėgų nario sulaikymo termino karo padėties metu atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintiems asmens laisvės nevaržymo principams. Krašto apsaugos ministerija siūlo 2 parų (kaip taikos metu) sulaikymo terminą esant poreikiui pratęsti dar penkiomis paromis. Krašto apsaugos ministerija maksimalų 7 parų ginkluotųjų pajėgų nario sulaikymo terminą grindžia karo metu galima situacija, kai ginkluotųjų pajėgų nario paleidimas, nepriklausomai nuo to, ar išnyko sulaikymo aplinkybės, gali kelti ne tik neproporcingai didelę grėsmę jo sveikatai ir gyvybei, bet grėsmę ir visam ginkluotųjų pajėgų vienetui, kliudyti jo vykdomai kovinei operacijai. Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Viešojo valdymo grupės pastabas. Dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, pateikiama derinimo pastaba.

Projekto įgyvendinimo kaštai ir nauda. Projekto įgyvendinimui papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės. Įgyvendinus Projektą bus užtikrintas efektyvus drausminės atsakomybės taikymas karo padėties metu ginkluotųjų pajėgų nariams.

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektas Vyriausybės programos nuostatomis neprieštarauja. Projektas įtrauktas į Vyriausybės teisėkūros 2021 m. Seimo pavasario sesijos planą.

Dalykinio vertinimo išvada. Siūlome Projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Viešojo valdymo grupės patarėjas

Valdas Kiveris